

DÜNDEN BUGÜNE - ENGELLİLİK ARAŞTIRMALARI KONFERANSI

AÇILIŞ KONUŞMALARI

15 KASIM 2018

İstanbul Üniversitesi Engelliler Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü, Konferans Düzenleme Kurulu Başkanı Prof.Dr. Ayşe Resa AYDIN:

Sayın Rektör Vekilim, sayın Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı, sayın Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı temsilcisi, sayın il müdürleri ve yardımcıları, değerli kamu yöneticileri, sayın siyasi parti temsilcileri, sayın öğretim üyeleri ve araştırmacılar, değerli sivil toplum kuruluşu temsilcileri, değerli katılımcılar ve sevgili öğrenciler. Değerli konuklar iki yıl önce İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Engellilik Araştırmaları Yüksek Lisans Programı başlattık. Engellilik deneyiminin kişisel ve toplumsal düzeyde etkilerini incelemeyi amaçlayan bu programın bel kemiğini oluşturan en önemli konulardan bir tanesi de engellilik tarihi ve engelliliğin tarihsel ve sosyokültürel boyutlarının incelenmesidir. Biz de araştırmalarımız yaptığımızda bu konuda ülkemizde aslında pek çok çalışma yapıldığını, araştırmacının incelemeler yaptığını gördük. Bu konferansın amacı, bu araştırmaları bir araya getirmek, bu araştırmacılarla ortak zeminde buluşmaktır. Ülkemizde engelli hakları konusunda önemli konular gelişti. Akademisyenler, sivil toplum temsilcileri engelli hareketini tartışacaklar. Özel öğretim, yükseköğretim istihdam turizm gibi pek çok konuda oturumlar izleyeceğiz. 110 civarında bildiri başvurusu oldu. farklı konularda 77 sözlü, 27 poster bildirisi de paralel salonlarda izlenebilecek. Bunların dışında çoğunluğu uygulamalı olan 15 atölye çalışması iki gün boyunca salon 3-4-5 de yapılacaktır. Atölye çalışmaları hakkında ayrıntılı bilgi için kayıt masasına başvurabilirsiniz. Dünyada ve ülkemizde son yıllardaki en çarpıcı gelişmelerden bir tanesi de kendi ülkesini terk ederek başka ülkelere göç etmek zorunda kalan insanlar. İstanbul üniversitesi olarak kayıtsız kalamazdık. Suriyeli engelli öğrencilerimizi desteklemek amacıyla Avrupa Birliği destekli bir proje başlatıldı. Merkezimizin de içinde bulunduğu bu projeye ilgili iki panel yarınki programımızda yer almaktadır. Konferansımızda bir de sergi var. Cumhurbaşkanlığı devlet arşivleri başkanlığı tarafından 10 bini aşkın belge arasından bu konferans için 25 belgelik bir seçki oluşturuldu. Kendilerine bu titiz çalışmaları için teşekkürlerimizi sunuyoruz. Değerli konuklar, Dünden Bugüne Engellilik Konferansı, İstanbul Üniversitesi Engelliler Uygulama Ve Araştırma

Merkezi ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sağlık Daire Başkanlığı Engelliler Müdürlüğüyle birlikte planlandı ve düzenleniyor. Kendilerine teşekkürlerimizi sunuyoruz. Çok iyi bir ekip çalışmasıyla çalıştık. Ayrıca konferansımıza destek veren Opteamist firmasına da teşekkürü borç biliyorum. Son teşekkürümüz de akademisyen ve araştırmacılarımıza ve tabii ki siz dinleyicilerimize. Umarım yoğun bir programı olan bu iki günlük konferansın sonunda edineceğimiz bilgiler, kuracağımız yeni dostluklar ve iletişim ağıyla ülkemizde engellilik araştırmaların gelişimine katkı sağlayabiliriz. Hepinize saygılar sunuyorum.

Konuşmalarını yapmak üzere Aile Çalışma Ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Araştırma Geliştirme Daire Başkanı Sayın Tayyar Kuz'u davet ediyoruz.

Sayın Rektör Vekilim, Sayın Belediye Meclisi Genel Sekreteri, değerli akademisyenler, değerli katılımcılar, İstanbul Üniversitesinin bir önceki toplantısına da katıldığım kongrenin ikincisinde bir aradayız. Burada bulunmaktan son derece memnunum. 21 yıldır bu alanda engellilik alanında çalışıyorum. Genel Müdürümüz burada olup konuşma yapmak isterdi, son anda işi çıktı aramızda olamadı. Selamını ileterek konuşmama başlamak istiyorum.

Bildiğiniz üzere son birkaç on yılda ülkelerin insan hakları karneleri üzerinden meşruiyet kazanıyor. Engelliler hizmetleri üzerinden ülkelerin medeniyet seviyeleri belirleniyor. Ülkemizde son yıllarda geçirdiği uygulamalarla engellilik alanında büyük gelişme kat ettiğini görüyoruz. Özellikle bizim felsefemiz hakkında size bilgi vermek istiyorum. Toplumsal yaşamın her alanına katılan, diğer bireylerle eşit koşullarda yer alabilen, bakım, sosyal destek, eğitim, sağlık, istihdam gibi eşit şekillerde yararlanabilen bireyler olmasını hedefliyoruz. Toplumla tam ve etkin katılımını sağlayacak hiçbir vatandaşımızın ayrımcılığa maruz kalmayacak şekilde yaşamasını sağlıyoruz. Bu konuda eylem planlarını hazırlamak bizim asli görevlerimizden bir tanesi. Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, huzurevleri, bakım merkezleri değil, diğer kurum ve kuruluşlarla da koordinasyon görevi bulunmakta. Kişileri tamamen istihdam etmekle ilgili birimlerimiz de var, bunun ötesinde özel sektör üzerinde de etkimiz var. Koordinasyon yapıyoruz, onlara uluslararası kriterler ve olması gereken doğrultusunda yol gösteriyoruz. En son kabul edilen araştırma önerimiz, bakım yükü ve yaşlılık üzerine araştırma yapacağız. Ekonomik kısıtlamanın olduğu dönemde oldukça büyük kapsamlı bir araştırmanın bütçesini aldık. Bakıma muhtaçlık halinde bakım nedeni gibi konuları bu araştırmaya ile ölçeceğiz. Animasyon çalışmalarımız var, yayın çalışmalarımız var.

Engellilik politikasında hizmet planlaması açısından özellikle araştırmaları ve veriye dayalı politikaları önemsiyoruz. Bildiğiniz üzere engelli alanında sorunlardan birisi olarak veri eksikliği belirtilir. Veriyle ilgili 2011’de yapılan 2013’de açıklanan TÜİK araştırması var. 9 milyon kişiyle birebir görüşülmüş olması. Bugün böyle bir araştırmayı kolay kolay yapabilmek mümkün değil. Bu 9 milyon kişiyle yapılan araştırmada özellikle kişilere görmenizde güçlük yaşıyor musunuz, işitmede konuşmada güçlük yaşıyor musunuz şeklinde sorular soruldu. Bu yeni yaklaşım hastalıkların teker teker tespit edilebilmesinden başka, kişilerin yaşadığı sorunlara odaklanan modern yaklaşım. Yürümede, eğilmekte, merdiven çıkmada, taşımada güçlük yaşıyor musunuz diye soruldu. Artık yerel yönetimlerin de diğer paydaşların hizmetleriyle daha ölçülebilir paradigmlar üzerinden destekli istihdam yönteminin uygulamasını istiyoruz. Engellinin kendisine özgü bilgi beceri ve fonksiyonlarıyla için gerektirdiği özelliklerin eşleştirilmesi, iş kounun devreye girmesi hedefleniyor. Bu proje yakın zamanda hem kamuya hem özel sektörde uygulanabilir hale gelecek. 2022’den beri var olan istatistikleri paylaşmak isterim. şu anda yaklaşık 10 misli arttı. E-KPSS’leri son dönemde hayata geçirdik. Ödemeler bakanlığımız tarafından fonlanıyor. İş gücü piyasasına girmekte zorlanan özellikle ruhsal ve zihinsel engelli bireyler için korumalı işyerlerini devreye geçirdik. Özellikle Manisa ili, organize sanayi bölgesiyle öncü rolü üstleniyor. Erişilebilirlik destek projeleri. Bu proje kapsamında pilot hükümet konaklarını, devlet okullarını, sağlık yapıları, kamu kurumlarını ve toplu taşıma sistemleri erişilebilir hale getirmek için çalışmalar yaptık. 10 binden fazla personelin erişilebilirlik konusunda eğitimini sağladık. Engellilerin sosyal hayata katılımı amacıyla 2011’den bu yana engelli destek programını yürütüyoruz. Küçük projelerle kamu ve özel sektör iş birliğiyle 1 milyon 750 bin kişiye doğrudan projeler kapsamında ulaşıldı. 2022 yılından bugüne hizmet modellerini geliştirmeye çalışıyoruz. 24 saatli tam gün 317 bakım merkezinde 23 bin 619 engelliye hizmet veriliyor. Bu hizmet yoğun vardiyalı hayatın gerektirdiği bir hizmet. Evde bakım 5 katrilyon 850 ye ulaştı. 1 katrilyon 400 milyon TL 40-69 yaş arası vatandaşlara ödenen ücret. Aynı zamanda özel eğitim rehabilitasyon hizmetlerini Millî Eğitim Bakanlığı fonluyor. Son dönemde hayata geçirilen özellikle engelli ve zihinsel engelli bireylerin evleriyle okula gitmeleri zorlaştığı için 306 milyon lira ödeniyor. Okul fertlerinin okula devamsızlığı azaldı, başarı arttı. Özel bakım merkezlerine 400 trilyonun üzerinde para ödeniyor. Eskiden bakım merkezlerinde bekleme listeleri vardı, o listeler sıfırlandı. O liste artık yok. şu anda ihtiyaç duyan kişiler hemen ertesi gün yerleştirmeleri sağlanıyor. Yeni konseptimizde büyük bakım merkezleri yerine mahallede toplumun hayatında daireler kiralyoruz ve 4-6 engelliye barındırdığımız aile hayatına yakın yaşamalarını, toplum temelli bakım hizmetlerini sürdürebilmesi için Umut Evleri projesini hayata geçirdik. Türkiye’de 142 tane umut evi var. Fark et kabul et bizimle yürü sloganıyla büyük kampanyalar düzenledik. Sosyal bir meselede bakanlıkların yerine getirmesi gereken hususlar var. Birleşmiş Milletler engelli hakları sözleşmesini ilk imzalayan ülkelerden birisiyiz. İç hukuk tıkanığı zaman hukukun da yarı yargısal üstünlüğünü kabul ettik. 2013 yılında sakat özürlü çürük ibarelerini engelli ifadeleriyle değiştirdik. Tüm hak ve hizmetlerden engellilerin tam ve eşit bir şekilde yararlanabilmesi için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bunun unsuru olarak bütün sektörleri kapsayan engelli hakları ulusal strateji belgesi ve eylem planı. Engellinin hizmet aldığı tüm alanları ve kuruluşları bir eylem planı halinde hayata geçireceğiz ve izleyeceğiz. 2019 yılında sektörel bazda raporlamalar yapacağız. Buradan bazen aktarılanların hakikaten geçtiğimiz yol

gözükmeyebiliyor. İstanbul Büyükşehir Belediyesiyle yaptığımız hizmetleri Birleşmiş Milletler'de Meksikalı paydaşlarımızla beraber bir çalıştayda sunduk. Diğer ülkelerden katılan temsilciler Türkiye'nin bu İstanbul Büyükşehir Belediyesinin yaptığı hizmetleri duyunca açıkçası toplantıda bu hizmetlerin hiçbirini biz veremiyoruz dediler. O anlamda engellilik alanında kat ettiğimiz mesafeyi daha ileriye götürmeyi hedefliyoruz ve aynı zamanda bizden bilgi ve danışmanlık isteyen, Türkiye Cumhuriyetlere ve Ortadoğu ülkelerine Asya'daki ülkelere transfer ediyoruz. Bu anlamda hayatın her alanında bir ve beraber olduğumuz bir toplum yaratmak üzere çalışmalarımıza daha da hız vereceğimizi belirtmekten mutluluk ve gurur uyuyorum. Hocamıza yaptığı çalışmadan dolayı tebriklerimizi sunmak istiyorum. İstanbul Üniversitesi bu alanda büyük bir ihtiyacı gideriyor. İstanbul Üniversitesi bu alanda kapsamlı çalışma yapıyor. Uzman yardımcılarımızı ve uzmanlarımızı ve ben gelerek desteğimizi göstermek istedik. Başarılı olmasını diliyorum.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Nihat Macit:

Sayın Rektör Vekilim, sayın Darülaceze Başkanım, İstanbul Üniversitemizin ve çeşitli Bakanlıklarımızın çok kıymetli yöneticileri, temsilcileri, değerli katılımcılar, saygıdeğer akademisyenlerimiz ve kıymetli öğrencilerimiz, sevgili gençler, öncelikle hepinizi şahsım ve İstanbul Büyükşehir Belediye başkanımız Mevlüt Uysal adına saygı ve muhabbetle selamlıyorum. İstanbul Üniversitesiyle birlikte düzenlemiş olduğumuz konferansımıza hepiniz hoş geldiniz. İki gün sürecek olan bu programın başta engelli kardeşlerimiz olmak üzere hepinize hayırlı olmasını, hayırlı hizmetlere vesile olmasını diliyorum. Daha da önemlisi, farklı daha güzel projelere ışık tutmasını diliyorum. Böyle anlamlı bir konuda siz konunun uzmanları akademisyenlerimizle birlikte olmaktan bu konuyu paylaşmaktan duyduğum memnuniyetimi bilhassa ifade etmek istiyorum. Tarihten günümüze edinilen tecrübelerin, yapılan araştırmaların ve gerçekleştirilen uygulamaların harmanlanacağı bu platform hem ülkemiz hem engellilerimiz açısından büyük önem arz etmektedir. Türkiye İstatistik kurumunun 2011 nüfus ve konut araştırması sonuçlarına göre ülkemizde en az bir engelli olan 3 ve daha fazla yaş nüfus oranı %9'dur. Nüfus olarak baktığımızda 4 milyon 876 bin kişidir. 2011 yılında yapılan istatistik araştırması dikkate alındığında ortalama 4 kişilik bir aile üzerinden nüfusun yaklaşık 19,5 milyonu engellilikten direk etkilenen bir kesimi ortaya koymaktadır. Bu orana baktığımızda ülkemiz nüfusunun yaklaşık dörtte birine tekabül etmektedir. Bu istatistik veriler dahilinde, engelliliğin toplumsal hak, beklenti ve memnuniyet

çerçevesinde ne denli büyük bir kesimi temsil ettiği ne denli büyük bir hak özgürlük ve ihtiyaç bütününe ortaya koyduğu açıktır. Bu hak talep ve ihtiyaçlar bütününe Türkiye'de yerel yönetimlerde ilk kez gören, bu konuya eğilen ve kurumsal bir disiplin ve hizmet anlayışı çerçevesinde bir yaklaşımı geliştiren Sayın Recep Tayyip Erdoğan beydir. Tabii eski vekilimiz Lokman Ayva bey İstanbul büyükşehir belediyemizde görevli ve bu olayın tanığıdır. 1994 yılında İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı yaptığı dönemde, yerel yönetimlerde yine dezavantajlı gruplar için büyük sosyal projelere de imza atmıştır. Bunlardan en önemlilerinden bir tanesi yerel yönetimlerde devrim niteliğinde bir adım atarak özürllü koordinasyon merkezini hizmete açmıştır. Bu merkezle Türkiye'de engelli ve engelliliğe karşı ilk defa kurumsal yaklaşım ortaya konularak, engelli ilk kez idari ve sosyal anlamda hizmet perspektifinde kurumsal bir çerçeve kazanmıştır. 1994 yılında özürllü koordinasyon merkezi olarak hizmete başlayan birimiz 2006 yılında gelişerek özürllü müdürlüğü, 2013 yılında da kendisini geliştirerek Sağlık Daire Başkanlığımıza bağlı Engelli Müdürlüğü ismini alarak hizmetine devam etmiştir. Sürekli gelişim ve yenilenme ilkesiyle 2018 yılında İstanbul'un dört bir yanına yayılarak çeşitli noktalarında bulunan 24 engelli merkezimiz ve 9 irtibat büromuz üzerinden 185 bin kayıtlı engelli kardeşlerimize ve onların kıymetli ailelerin hizmet ulaştıran engelli müdürlüğümüz, 20 yılı aşan tecrübesiyle engellilikle ilgili öncü bir kurum olma noktasına ulaşmıştır. Sayın Rektör Vekilim, değerli katılımcılar, engelli bireylerin yaşam kalitesini yükseltmek, destek hizmetlerini güçlendirmek, toplumsal hayata katılımı artırmak, engellilik konusunda duyarlı toplumun inşasına yardımcı olmak misyonuyla faaliyetlerini sürdüren engelliler müdürlüğümüz sosyal hizmet destekleri, psikolojik destek hizmetleri, eğitim rehabilitasyon hizmetleri, ulaşım hizmetleri yasal haklar ve kamp hizmetleri kapsamında alanında uzman personeliyle İstanbul'da yaşayan engelli kardeşlerimiz ve onların kıymetli ailelerine hizmetlerimizi ulaştırmaktadır. Çünkü rehabilitasyon çalışmaları ile engelli bireylerin fiziksel yeterliliklerini artırırken, diğer taraftan aynı zamanda özgüven kazanmalarını da sağlamaktayız. Eğitim desteğimizle engelli bireylerin mesleki ve sosyal donanımlarını geliştiriyor, engelli bireylerimizi ekonomik ve sosyal yaşama hazırlıyoruz. Yine günümüze kadar engelli beceri kazandırma merkezimizle engelli kardeşlerimize yaklaşık 7 milyon seans eğitim desteği sunmuş durumdayız. Tüm engel gruplarına çeşitli mesleki bilgi ve becerilerin kazandırılması ve üretkenliklerinin artırılması amacıyla bilgisayar işletmenliğinden yönetici asistanlığına, reyon görevlisinden grafik tasarımına kadar çalışma hayatına getirdiği iş arzını karşılayacak eğitimler düzenlemekteyiz. Biliyoruz ki meslek hayatına atılmış engelli kardeşimiz, aynı zamanda engelini yenmiş bir birey demektir. İstihdam konusunda bugüne kadar takriben 430 bin seans eğitim düzenleyerek engelli kardeşlerimizin kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sağladık. Aynı zamanda onların istihdamı noktasında gerek İŞKUR üzerinde gerek özel sektör üzerinde istihdamlarını da gerçekleştiriyoruz. İstanbul'un nabzını tutarak yeni ihtiyaç ve beklentileri tespit ediyor zamanın gereğine uygun yeni projeleri de birer birer hayata geçiriyoruz. 20 yılı aşkın bir tecrübe ile huzurlarımızda bulunan Engelliler Müdürlüğümüz, projeleri tek tek anlatacak değilim. Ancak sadece son bir ay içinde açtığımız ve önümüzdeki dönemde açmayı planladığımız birkaç önemli projeyi paylaşmak istiyorum. Down sendromu otizm, zihinsel engelli, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu tanımı 0-10 yaş arası çocuklarımıza erken tanı imkanı ile rehabilitasyon süreçlerinin tümünü bütünlü halde ve tek bir çatı altında sağlanacağı özel eğitim kampüsünü 2019 yılında hizmete açmayı planlıyoruz. Maltepe

ilçemizde tesis ettik, 28 dönümlük bir arazi, E5'in kenarında. İnşallah inşaatın ihale sürecini gerçekleştireceğiz. Yine 20 yıl öncesine dayanan ve Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan beyefendi döneminde başlanan Florya yaz kampımız var. Engelli kardeşlerimiz bir hafta boyunca aileleriyle birlikte tatil yapmaktadırlar. Bu Türkiye'de ilk ve tek olduğu için çok yoğun bir talep alıyoruz. İstanbul dışından da bu noktada çok büyük talep var ancak biz sadece kendimize kayıtlı engelli kardeşlerimizde bile sıra ancak 5-6 yılda bir sıra geldiği için İstanbul dışına çok fazla açamıyoruz. Daha fazla engelli kardeşimizi ve daha sık tatil yapma imkanını gerçekleştirebilmek için Şile'de Florya'dakinin arazi olarak daha büyük mekan olarak hemen hemen iki katı büyüklüğünde daha teknolojik sosyal tesisleri büyük olan yeni bir engelliler kampını geçen hafta hizmete açtık. Diğerinden farklı olarak Florya'daki sadece yaz mevsiminde hizmet veriyoruz, burada inşallah 12 ay, 365 gün hizmet vereceğiz. Sayın protokol çok değerli davetliler İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak İstanbul'un farklı noktalarında yaşayan engelli kardeşlerimiz ve onların kıymetli ailelerine daha hızlı ve konforlu hizmet ulaştırmak amacıyla hizmet merkezi sayılarımızı artırıyoruz. Şu anda 24 engelli merkezimiz ve 9 irtibat büromuz ile 185 bin engelli kardeşimize hizmet veriyoruz. Şu an tespit ettiğimiz çalışmaları bitirmek noktasına getirdiğimiz iki ilçemize iki yeni merkezimizi açıyoruz. Bir tanesi Kartal'da, bir tanesi de Fatih'te. Kartal'daki inşaatı tamamlandı. Fatih'tekin de projesi tamamlandı ve şu anda ihale aşamasında. Dolayısıyla Fatih ve Kartal ilçelerinde çağdaş mimari ve ileri teknolojiye sahip merkezlerimizi açacağız. Eğitimden rehabilitasyona, spordan kültür sanata sosyal aktiviteden yasal haklara kadar çok geniş yelpazede engelli kardeşlerimiz ve ailelerinin ihtiyaçlarını karşılayacak olan engelli merkezlerinde hizmetin kalitesini ortaya koyacak, alanında lisans yüksek lisans ve doktora seviyesinde eğitime sahip uzman personel tarafından hizmet sunulacak. Okul öncesi 0-6 yaş grubu işitme engelli çocuklarımıza yönelik bireysel ve sosyal gelişimlerinin güçlendirilmesi, öz yeterliliklerinin artırılarak sosyal yaşama katılımlarını sağlamak amacıyla Anadolu yakasında bir de avantaj yakasında Bağcılar ve Sancaktepe ilçelerinde engelli rehabilitasyon merkezlerini de bu ay içinde açmış durumdayız. Türkiye'nin en büyük rehabilitasyon merkezini de Başakşehir'de hizmete açmayı düşünüyoruz. Şu anda inşaatı devam ediyor. %80 oranında inşaatı tamamlandı. Başakşehir Kayabaşı engelli rehabilitasyon merkezi, konferans salonuyla 29 sınıf ve bireysel sınıfa sahip olup geniş bir yelpazede hizmet alanı ve eğitsel donanımla tesis edilmektedir. Sanat herkes içindir, sihirli eller, herkes için demokrasi, konuşan parmaklar, bu yaz birlikte gülelim işte engel yok, İstanbul Sosyal Darüşşifahaneleri gibi Avrupa Birliği ile İstanbul kalkınma ajansı gibi kurumlardan hibe desteği alarak hayata geçirdiğimiz projeler, pek çok engelli kardeşimize ve onların saygıdeğer ailesine destek olmuştur. Başta İstanbul üniversitemize, rektör vekilimize, yöneticilerine ve bütün arkadaşlarıma huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Katılımınızdan dolayı her birinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Sedat Murat:

...

Hele hele bugün insanoğlu o kadar muazzam bir gelişmeyle karşı karşıya ki teknolojik gelişmeler hızla ilerlemiştir ki artık konfor girmiştir. Ama bugün bu teknolojik gelişmelerin yanı sıra sosyal gelişmeye, insani değerlere baktığımız zaman, maalesef tam zıt düzeyde oranda olumsuz bir gelişmeyle karşı karşıya olduğumuzu görüyoruz. Ben bazen esprili bir şekilde misafirliğe gittiğimizde şunu söylüyorum. Bunu hakikaten düşünmemiz gerekir. Evlerimizde sıcak sular kalorifer sistemleri, klimalar, lüks arabalar. Hayat o kadar mı kolay olabilir. Hiç bir kralın padişahın yaşamadığı bir lüksü yaşıyoruz. Ama hiç bir dönemde olmadığı kadar da bugün insanoğlu manevi anlamda sosyal anlamda bir bunalım geçiriyor. Teknoloji huzur vermiyor. Osmanlı 500 yıl medeniyet örneği verdi, bizim insanımız milletimiz insanlık dersi verdi insanlığa. 500 yıl kan akmadan kimsenin dinine diline mezhebine ırkına karışmadan birçok etnik grubu bir arada yaşattı. Medeniyet işte budur. Ama bugün modern dünya insani değerleri yok eden sadece maddi çıkarları ön planda tutan egoizmin bencilliğin zirveye ulaştığı bir dünyada ne onlar mutlu ne onların kuşatma altında tuttıkları insanoğlu mutlu. Bu huzursuzluğu hepimiz de çekiyoruz. Bu medeniyetin temsilcileri olarak bizlere bugünkü bu yozlaşma bizleri de etkilemektedir. Engellilikle ilgili çok güzel bir çalışma yapılıyor. Hele tarihsel boyutuyla ele alınması, geçmişten günümüze neler yapılmış bunların ele alınması, ben Resa hocamızı ve ekibini canı gönülden tebrik ediyorum. Önemli bir konu, çok güzel sonuçlar çıkacağına inanıyorum. Bunun yayınlanması, araştırmacılara, politika yapıcılara önemli ipuçları verecektir. Bu çalışmalardan ders çıkararak geleceğe daha emin ve güzel adımlarla giderek, engelli insanlarımızla ilgili olarak çok daha güzel bir dünya meydana getirmek mümkün olacaktır. Tarihten mutlaka ders almak gerekir. Bir zamanlar ortaçağda, tabii ortaçağ denilince akla karanlık bir çağ gelir. İnsanların engizisyon mahkemelerinin gırla gittiği bir dönem. Vahşetin olduğu bir dönem. Maalesef bizim aydınlarımızda bu hataya düşüyor. Çünkü değerlerinden haberdar olmayan aydın aydın olamaz. İsmi aydın olur ama münevver olamaz. Orta çağ karanlığı olarak diyelim ki bugün Ortadoğu İslam alemini temsil etmiyor. Ortadoğu'ya bakarak İslam dünyasına bakarak İslam hakkında ve medeniyetimiz hakkında asla bir düşünceye sahip olmamak gerekiyor. Zaman zaman orta çağın karanlık düşüncesi, zihniyeti diyerek direk medeniyetimizi ve bizim değerlerimizi, İslamı hedef alan saçma sapan görüşlerin ortaya atıldığını görüyorum. Ortaçağ

Hristiyan dünyasının karanlık çağıdır. Hristiyanlık dünyası karanlık çağı yaşarken İslam dünyası altın çağını yaşamıştır. Bunu çok iyi şekilde bilmek gerekir. Karanlık ortaçağ bizim çağımız değildir. Orta çağda özellikle psikolojik engelli insanlar fırınlara atılırken yok edilirken, bunların içerisinde cin şeytan peri girmiştir diye bunlar yakılırken, İslam dünyasında bunlarla ilgili hastanelerin kurulduğunu, tedavi merkezlerinin kurulduğunu, musikiyle suyla bunların dilendirildiğini biliyoruz. Bu konferansta bunlar da dile getirilecektir. Belki görmeyenleriniz vardır. Ben iki defa gidip görmek nasip oldu. Sivas Divriği’de çok önemli bir eser vardır. Yaklaşık bin yıllık bir eser. Sivas Ulu Cami. Biraz Sivas’ın çok sapa bir yerindedir, ama herkesin gidip görmesi gerekir. Medeniyet neymiş, bir sene önce nasıl bir sanat eseri meydana getirilmiş. Caminin bir tarafı hastane, şadırvanlar var, psikolojik hastalıkların tedavi edildiği bir yer var. Caminin bir kuytu köşesinde de sadaka taşı, bu sadaka taşlarına toplum ihtiyacından fazlasını gidiyor sadakasını kutuya koyuyor, ihtiyacı olan da gidip alıyor. Düşünebiliyor musunuz, bugün camilerin kilitlerinin kırılıp camilerdeki kumbaraların zaman zaman soyulduğunu duyuyoruz. Bizim medeniyetimizde insanlar veren al elen aldan üstündür, gizli şekilde yapılması gerekir iyiliği bunlar dini değerlerdir. Ve toplum bir dayanışma içerisinde. Veren kime verdiğini bilmiyor, alan kimin verdiğini bilmiyor ama ihtiyacı kadar alıyor. Bugün böyle bir şey olsa, içinde ne varsa alıp götürülür. Bizim medeniyetimizde engellilerle ilgili hiçbir ayırım yapılmadan, aramızda Darülaceze’imizin çok değerli başkanı burada, gönülden hizmet ediyorlar. Gidip görülmesi gereken bir yerdir. Ama toplumumuzun bazı kesimlerin Kızıl Sultan lakabıyla lanetlediği ama biz değerini biliyoruz, ulu atam Abdülhamid hanın kurmuş olduğu bu yerde, şu anda caminin yanı sıra kilisesi ve Sinagogu da var değil mi? Osmanlı dün de böyleydi bugün de böyle. Darülaceze’de 500 civarında, çocukların da olduğunu duydum. Önümüzdeki yıllarda engellilerle ilgili çalışmalar çok daha önem kazanacaktır. Biraz önce Bakanlığımızın değerli temsilcisinin verdiği örnekler beni duygulandırdı. Hele hele Büyükşehir, benim de yakinen bildiğim çalışmaları, büyükşehire ve burada ortağımız olarak birçok alanda diğer alanlarda, İstanbul Üniversitesiyle ortak birçok çalışması vardı. Bu çalışmalar el birliğiyle, iş birliğiyle olur. Akademisyenlere, uygulamacılara, politikacılara ihtiyaç var. Bakanlıktan şunu isterim, zaman zaman eski çalışma bakanları, aile bakanlarımıza da bunu söyledim. Çalışan akademisyenleri alanda. Bir sürü çalışma alanı var, sosyal politikayla ilgili. Gerçekten önemli düzeyde akademisyenimiz var. Zaman zaman tez konuları almakta sahada olmadıklarından, bizim üniversitelerimizin de böyle bir sıkıntısı var. Öğretim üyesi fildişi kulelerde oturup ders veremez. Alana girecek, bunların mutfağına girmeden tanıyabilmek mümkün değil. Bizim bakanlık yetkililerimizden istirhamımız böyle bir birim kursunlar, çalışmaları tespit etsinler. Tıpla, mimarlıkla, sanatla, sosyolojiyle, psikolojiyle her bilim dalıyla alakası var. Bunların birisine önerilerde bulunabilir. Tez konuları belirlensin. Araştırmacıları bunu yapsın. Ben tekrar ediyorum, medeniyet koca koca gökdelenlerin, yapay zekâlarını, akıllı şehirlerin evlerin meydana getirildiği bir dünya değildir. Başta engelliler olmak üzere birçok dezavantajlı gruplarımız var, bunların her birisi insanca yaşayabiliyorsa, insanlar samimi bir şekilde yüzleri tebessüm ediyorsa ve karşı tarafta bunun gönülden güldüğüne inanabiliyorsa ama şu anda bunlar maalesef yok. Gülmekten dahi aciziz. Bu ahlaki değerlerle toplumsal değerlerle sağlanır. Dünya evet inancımıza göre güzel bir dünya var. Ama bizim dinimiz bu dünyanın cennet haline getirilmesini de istiyor. Ne kadar güzel diyor Hz. Peygamber, sadaka verin her gün, durumumuz yok, tebessüm edin. Sabahleyin bir kardeşinize gülün, morali bozuk olan bu

kardeşimiz akşama kadar Allah razı olsun moralim bozuktu beni güldürdün der. Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son veriyorum. Çok güzel önem verdiğim bir alan ama rektör vekaletim nedeniyle başka bir programa gitmek zorundayım. Resa hocam tebliğlerin basılmasını, hakikaten acele bir şekilde canı gönülden bekliyoruz. Basılması aşamasında üniversite olarak katkı veriyoruz. Bu işler gönül işi. Gönülsüz olmaz. Bakanlığımıza, büyükşehir belediyemize gerçekten çok güzel bir sosyal belediyecilik örneği veriliyor. Ne kadar güzel. Bunları devletler yapamıyor. Bir belediye böyle muazzam çalışmalar yapıyor. Bu çalışmalarınızın daha da hız kazandırarak artmasını temenni ediyor hepimizi muhabbetle selamlıyorum.

Plaketlerini almak üzere Tayyar Kuz ve Nihat Macit'i davet ediyoruz.

OMAR KONSERİ-İÜ Osmanlı Müziği Uygulama ve Araştırma Merkezi

İcra Heyeti Şefi: Gönül PAÇACI TUNCAY

Değerli sanatkar arkadaşarımla bu güzide topluluk önünde konser vermektan mutluluk duyuyoruz. Osmanlı musikisi en erken dönemlerinden itibaren tedavi edici amaçla da kullanılmış, kurallara oturmuş önemli bir imparatorluk müziğidir. Biliyorsunuz Edirne'deki darüşşifada makamlar, belli başlı Anadolu'daki başka darüşşifalar da kullanılmış musiki. Bu anlamda çok büyük görevler üstlenmiştir. Padişahların da beste yaptığı önemli bir kültürümüz var. Repertuarda bir semai de 17.yüzyıl kaynaklarından birinden seçildi ve sultan Murat'a ait görünüyor. Huzurlarınızda Osmanlı musikisinin en genç dönemlerinden 16-17.yüzyıla kadar çok kısa bir programla bulunuyoruz. Şimdiden çok teşekkür ediyoruz.

SUNUCU:

Alkışlarınızla İstanbul Büyükşehir Belediyesi İSEM X Müzik Grubunu sahneye davet ediyoruz.

